

Száz munkanélküli a városházán.

— Nem bírják tovább a nyomort. —
A város ad munkát 1 korona 80 fillér
napibér mellett. —

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt a rendőrség folyosóján színes csapat jelent meg. Csöndben, alázatosan sorakoztak föl a folyosókon, soraik nem akartak véget érni, pedig csak nagyon kis része ez a Szegeden élő munkanélküliek gondozatlan társadalmának.

A néma felvonulás után betódultak mindnyájan a főkapitány előszobájába. Akik nem értek be, azok kint maradtak és az ajtó előtt várták, míg máról-holnapra eldől a sorsuk odabenn. Somogyi Szilveszter dr. főkapitány, amikor értesült a szomorú küldöttség megérkezéséről, kiment az előszobába megtudni, hogy mit akarnak a munkanélküliek. Egy értelmes arcú, idősebb munkásember vitte a szót:

— Nagyságos főkapitány ur, eljöttünk százan, hogy még egyszer munkát kérjünk. *Nem bírjuk már tovább a nyomort.* Hónapok óta nem keresünk egy fillért sem és a hosszú tél fölette mindenünket. A családunk ezalatt az idő alatt több napon éhezett, mint amennyin evett. A lakásunk üresen áll, mert a butorokat el kellett adnunk és amit eladni nem birtunk, *azt föltűzeltük*, hogy meg ne fagyjunk a rettenetes hidegben. Eddig hitgették bennünket, hogy majd magjavulnak a viszonyok és tavaszra kapunk munkát, addig pedig segélyt. A segélyből megélni nem lehet, a tavaszt meg nem győzzük kivárni. Nagyon kérjük tehát a főkapitány urat, hogy intézkedni méltóztassék az ügyünkben: *ne segélyt, hanem munkát adjanak.* Akármilyen munkát, csak megélhessünk belőle! És ne tavaszkor, hanem azonnal, mert nincs kitartásunk tovább!

A főkapitány, akinek humanitása ismeretes, megértette a nyomor e betanulatlan jajszavait és megígérte az embereknek, hogy a lehetőség szerint azonnal elintézi ügyüket. Jelentést tett kérelmükről Bokor Pál helyettes-polgármesternek, aki nyomban *rendkívüli tanácsulást hívott össze.* A tanácsülésen aztán megtárgyalták a dolgot és azt a határozatot hozták, hogy azokat a munkásokat, akiknek rögtön munkára van szükségük, a köztisztasági vállalatnál helyezték el ideiglenesen.

A tanács határozatát Papp Ferenc tűzoltóparancsnok, a köztisztasági telep felügyelője hozta az összegyűlt munkások tudomására. Kijelentette, hogy aki dolgozni akar, az jelentkezhetik minden nap déli 1 óráig a köztisztasági telepnél.

Reggel 5 órától délelőtt 11 óráig kell dolgozni. Egy óráig tart az ebédidő. Azután 1 órától este 6-ig tart a munka és ezért egy korona 80 fillér napszámot kapnak. Az összefagyott, kiéhezett emberek morogni kezdtek erre:

— Ez nagyon kevés, ennyiért nem megyünk munkába.

— Éhbéért akarnak dolgoztatni velünk.

— Inkább henyélünk, ha éhen is kell halnunk.

A tűzoltóparancsnok aztán megmagyarázta, hogy ez nem kivételesen megállapított munkadíj, hanem a többiek is, akik állandóan dolgoznak, ennyi fizetést kapnak kezdetben.

Foerk Ernő nyilatkozik a fogadalmi templom terveiről.

(Saját tudósítónktól.) Pénteken délután öt órakor a fogadalmi templom-bizottság Bokor Pál helyettes-polgármester elnöklésével összeült, hogy tisztázza azt a kérdést, történtek-e a templom eredeti tervein olyan változtatások, amelyek a Schulek-féle tervektől lényeges eltérést mutatnak. Az ügyet Pállich Kálmán törvényhatósági bizottsági tag tette szóvá a januári közgyűlésen és annak az aggodalmának adott kifejezést indítványában, hogy az egész templomot kiforgatják az eredeti román stílből és a torony olyan közönséges süvegucor alakú torony lesz, mint amilyen a rókusai templomnak van. A közgyűlés erre utasította a fogadalmi templom-bizottságot, üljön össze és állapítsa meg, milyen eltérések történtek a Schulek-féle tervektől. A bizottsági ülésen, amelyen jelen volt Foerk Ernő, váratlan dolgok pattantak ki. Zombory Antal nyugalmazott városi tanácsos kijelentette, hogy a változtatásokért maga a nagybizottság felelős, mert a terveken Foerk csak a nagybizottság utasításai szerint tett lényegbe vágó módosításokat. Egyben kemény kritikát mondott a tanácsról, amely hallatlan közömbösséggel kezelte az egész ügyet. Ma sem tudja a tanács, hogy a fogadalmi templom milyen tervek alapján épül: a Foerk, vagy a Schulek-féle tervek alapján. A tanács — amint a nyugalmazott tanácsos nagy megütközés közepette jelentette ki — egyszerűen megfeledezett határozni arról, hogy a nagybizottság tette változtatásokat elfogadja-e vagy sem s amikor a templom terveit a minisztériumba fölküldte, nem mellékelte a torony keresztmetszetét. A miniszter ezt megrekla-málta és a tanács fölküldte a Foerk-féle toronymetszetet abban a hiszemben, hogy azt Schulek készítette. Az ülésről az alábbi részletekben számolunk be:

Bokor Pál az ülés megnyitása után elmondja, miért vált szükségessé a fogadalmi templom-bizottság összehívása. Egyrészt azért, mert a bizottság tájékozódni kíván a felől, hogy milyen lesz a legközelebbi építkezési program, másrészt pedig azért, mert a közgyűlésben aggodalmak merültek föl, hogy Foerk Ernő műépítő az építkezésnél lényegesen eltért az eredeti Schulek-féle tervektől. Fölkérte ezután Foerk Ernő műépítést, hogy ezekben a kérdésekben tájékoztassa a bizottságot.

(Foerk nyilatkozata.)

Hogy mi történt eddig és mi fog történni ezután — kezdte Foerk — kitetszik a tervéből. Az alapozás megszilárdulása után a falazást fogják megkezdeni, amellyel kap-

A munkások ezután úgy ahogy jöttek, eltávoztak nagy csöndben. Még levertebbek, még csöndesebbek voltak. Némelyik magában morgott valamit, a másik fogadkozott, hogy ennyiért bizony nem fog dolgozni. Déli egy óráig huszonnégyen mégis jelentkeztek a százból.

csolatban a kőfaragó-munkákat is megkezdik.

Ami a tájékoztatás második pontját illeti, hogy van-e eltérés a Schulek-féle tervektől vagy sem, arra nézve röviden elmondom az ügy történetét. Nekem — ugymond — a város ajánlatot tett, hogy hajlandó vagyok-e a fogadalmi templom építését 2 millió 500,000 koronáért elvállalni a Schulek-féle tervek alapján. En ezt elvállaltam, köteleztem magamat, hogy öt éven belül fölépitem a templomot s szerződésbe is foglaltuk. Azután összeült a templom-bizottság és utasításokat adott bizonyos részletek megváltoztatására. En, mint becsületes ember, mielőtt a munkához hozzáfogtam volna, a Schulek-féle terveket átvizsgáltam, átrajzoltam és az építéshez e szerint hozzá is fogtam. En a Schulek-féle terveket lényegileg nem változtattam meg, engem semmi vád nem érhet, én úgy jártam el, amint a templom építését ellenőrző bizottság kívánta. Kérem a bizottság idevonatkozó üléséről fölvett jegyzőkönyv fölolvását.

Gaál Endre dr. tanácsos fölolvassa az ülés jegyzőkönyvét, amely 1913. március 18-án kelt. A jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy a bizottság ragaszkodott a Schulek-féle tervekhez a stilszerűség tekintetében, csak a torony és egyéb épületrészek díszesebbé tételét kívánta és azt, hogy a templom bejáratát előbbre tolják.

(Ki a hibás?)

Zombory Antal azt mondja, hogy Foerk Ernő műépítést sem felelősség nem terheli, sem vád nem érheti. Ha azt akarnók megállapítani, hogy eltért-e a tervektől, akkor vissza kellene térni az eredeti Schulek-tervekhez, de erre nincs is szükség, mert a bizottság nagyon jól tudja, hogy a főhibát nem Foerk, hanem a fogadalmi templom-bizottság követte el legelőször, másodsorban pedig a tanács. A tanácsnak módjában lett volna a hibát kikorrigálni, de a tanácsi határozatból még az sem tűnik ki, hogy elfogadta-e a Foerk által módosított terveket vagy sem. Sőt egyéb mulasztás is terheli a tanácsot, az, hogy a terveket csak részben terjesztette föl a minisztériumhoz s amikor ott megrekla-málták a torony keresztmetszetét, akkor a Foerk-féle keresztmetszetet terjesztette föl. Az egészről az derül ki, hogy a tanács nem tudja még azt sem, hogy a Schulek-féle vagy a Foerk-féle tervek szerint épül a fogadalmi templom? Az árlejtések leírásánál is kitént ez. Pedig a Foerk és Schulek-féle tervek között nagy eltérések vannak, ezekért azonban csakis a nagybizottságot lehet felelőssé tenni. Felszólalása végén oda konkludál, hogy az építést — koszt vasz koszt — a Schulek-féle tervek alapján kell végrehajtani. Indítványozza, hogy a nagybizottság egy kisebb bizottságot küldjön ki annak a megállapítására, hogy miben tért el a műépítész a Schulek-féle tervektől.

(Még egy bizottság.)

Malina Gyula szerint miután aggodalom merült föl, hogy eltértek az eredeti tervektől, azt kell tisztázni, van-e olyan lényeges eltérés, amely a Schulek-féle terveket a jel-

Olcsóságuk, tartósságuk és szépségük révén országhírűvé vált szegedi BUTOROK
első kézből, nagy választékban csakis az
Egyesült Műasztalosok Butorraktárában Szegeden, Tisza-Lajos körút 19. szám alatt
kaphatók, esetleg részletfizetésre